

การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของประเทศไทยที่เป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน**Instructional Management in English Subject of ASEAN Member Countries**

ศิตา เข็มขันติถาวร*

บทคัดย่อ

ปัจจุบันภาษาอังกฤษมีความสำคัญมาก นอกจากเป็นภาษาสำคัญทางการค้าหลายแห่งในโลกแล้ว ประเทศส่วนใหญ่จะมีการใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ 2 หรือภาษาต่างประเทศ ยิ่งอาเซียนก่อกำเนิดขึ้นเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 ตามปฏิญญากรุงเทพฯ หนึ่งในข้อตกลงที่มีระหว่างกันของประเทศสมาชิกในประชาคมอาเซียนคือ “ภาษาอังกฤษจะเป็นภาษาที่ใช้ในการทำงานของอาเซียน” ดังนั้น รัฐบาลของทุกประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จึงต้องมีการส่งเสริมประชาชนให้มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสารระหว่างกันในภูมิภาคและนอกภูมิภาคอาเซียน แต่ทั้งนี้ภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่เป็นทักษะ ต้องใช้เวลาในการฝึกฝน การจะเก่งภาษาอังกฤษได้นั้น ส่วนหนึ่งต้องเกิดจากการเรียนการสอนและฝึกอบรม แต่ละชาติในอาเซียนต่างมีรูปแบบในการจัดการเรียนการสอนเฉพาะของตนเองตามบริบทและนโยบายของประเทศ

Abstract

English language nowadays is very important; besides it is the dominant language in commerce in many parts of the world; many countries have adopted English as their chosen second language or foreign language. Since the signing of ASEAN Declaration in Bangkok on 8 August 1967, English has also become a working language in ASEAN according to an agreement among ASEAN members, the governments of ASEAN member countries have to support English proficiency of their people; so they will be able to communicate within and outside ASEAN countries. Unfortunately, English is a skill subject, it takes time to practice. To be able to communicate via English language effectively, teaching and learning is one of the ways. Each nation has its own way to organize instruction pattern of English learning and teaching in schools according to its context and the nation policies.

* อาจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

บทนำ

นับตั้งแต่วันที่ประเทศต่าง ๆ ร่วมลงนามปฏิญญาความร่วมมือในกลุ่มประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประชาคมอาเซียนก็มีวิวัฒนาการเติบโตขึ้นตามลำดับ และในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน ครั้งที่ 12 เดือนมกราคม พ.ศ. 2550 ที่เมืองเซบู ประเทศฟิลิปปินส์ ผู้นำอาเซียนจากชาติต่าง ๆ ที่เข้าร่วมได้กำหนดให้การจัดตั้งประชาคมแล้วเสร็จภายใน พ.ศ. 2558 และได้วางแผนปฏิบัติงานไว้หลายข้อ หนึ่งในหลายแผนงานนั้น ได้มีข้อตกลงเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในกลุ่มประเทศอาเซียนและการสื่อสารภายในประชาคมอาเซียนไว้ ตามกฎบัตรอาเซียนข้อ 34 ที่บัญญัติไว้ว่า “ภาษาที่ใช้ในการทำงานของอาเซียน คือ ภาษาอังกฤษ” (The working language of ASEAN shall be English) ดังนั้น ประเทศที่จะแข่งขันในอาเซียนได้ ประชาชนต้องมีความชำนาญในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร รัฐบาลจึงต้องมีการส่งเสริมประชาชนชาวอาเซียนให้มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสามารถสื่อสารระหว่างกัน ในภูมิภาคและนอกภูมิภาคให้ได้ และที่สำคัญต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงรูปแบบของการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ เพื่อให้ นักเรียนนักศึกษาสามารถใช้เพื่อการสื่อสาร และสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว

สำหรับประเทศสมาชิกทั้ง 10 ของอาเซียนนั้น ถึงแม้จะอยู่ในภูมิภาคเดียวกัน แต่ในแต่ละประเทศต่างมีความโดดเด่นในเรื่องประวัติศาสตร์ความเป็นมา สังคม ศาสนา ภาษา และวัฒนธรรม ซึ่งทั้งหมดเป็นบริบทที่สำคัญที่จะนำไปสู่เรื่องความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของคนในชาติ และการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ รวมถึงแนวคิดที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอนวิธีการสอน และครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษด้วย

บทความนี้ได้รวบรวมประเด็นสำคัญดังกล่าว

เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษในประเทศในกลุ่มอาเซียนที่ได้จากการศึกษางานวิจัย 10 เรื่อง เกี่ยวกับการศึกษานโยบายและยุทธศาสตร์การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของประเทศในกลุ่มอาเซียนบวกสาม: ภูมิศึกษาแต่ละประเทศของอาเซียน คือ บรูไน คารุสชาลาม อิน โคนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย กัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม และวิจัยเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบกับนโยบายการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของประเทศในกลุ่มอาเซียนบวกสามและข้อเสนอเพื่อการประยุกต์ใช้กับประเทศไทยของ รองศาสตราจารย์ ดร.ฉันทนา จันทร์บรรจง และคณะ (2555)

อาเซียน (ASEAN) หรือสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations) มีประเทศสมาชิกรวม 10 ประเทศ คือ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย บรูไน เวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชา* แต่ละประเทศมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นตามภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์อันยาวนาน สำหรับด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้น เกิดจากปัจจัยทางบริบทหลายประการ หนึ่งในหลายประการนั้น คือเรื่องของการเคยตกอยู่ภายใต้อาณานิคมประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส และฮอลันดา ฯลฯ กล่าวคือ บางประเทศที่เคยตกอยู่ภายใต้อาณานิคมของประเทศอังกฤษและสหรัฐอเมริกา เช่น สิงคโปร์ มาเลเซีย บรูไน ฟิลิปปินส์ และเมียนมาร์ การจัดการศึกษาและการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้นจึงมักดำเนินรอยตามระบบอังกฤษและให้ความสำคัญในการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียน และบางประเทศเคยอยู่ภายใต้การปกครองของฮอลันดาและฝรั่งเศส การจัดการเรียนการสอนอาจไม่เหมือนประเทศในกลุ่มแรก ทั้งนี้ยังมีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียน แต่เพิ่มเติมภาษาฝรั่งเศสด้วย เป็นต้น สำหรับประเทศที่ไม่เคยตกอยู่

ภายใต้การปกครองของชาติโดยประเทศไทย แต่ทั้งนี้ ก็มีความสัมพันธ์อันดีกับต่างชาติมาโดยตลอด ทั้ง ความสัมพันธ์ทางการเมือง การทูต และการค้าขาย ซึ่ง ต้องมีการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง ทำให้ไทยมีระบบ ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่มีลักษณะเป็น ของตนเองเช่นกัน

แต่เนื่องด้วยบทความนี้ต้องการอธิบายการ จัดการเรียนการสอนเฉพาะภาษาอังกฤษเท่านั้น จึงจัด กลุ่มประเทศตามลักษณะของการใช้ภาษาของทั้ง 10 ประเทศ เพื่อให้เห็นความแตกต่างและความสำคัญของ ภาษาที่ใช้ในแต่ละประเทศที่มีผลต่อการจัดการเรียน การสอนภาษาอังกฤษ เพราะตามหลักภาษาศาสตร์แล้วจะ คำนี้ถึงการใช้ภาษาของคนในชาติ กล่าวคือ การเรียน การสอนภาษาในประเทศพหุภาษาที่มีความหลากหลาย ทางเชื้อชาติและวัฒนธรรมควรให้ความสำคัญกับภาษาแม่ของ ตนก่อนจึงเรียนภาษาอื่น แต่สำหรับประเทศที่ใช้ภาษา เดียวเป็นหลักมักต้องการให้เห็นความเป็นเอกภาพจึงมี ความเด่นชัดในเรื่องการเรียนการสอนภาษาอยู่แล้ว หากแต่ถ้าจะมีการเสริมภาษาต่างประเทศลงในหลักสูตร ดังนั้น ถ้าพิจารณาในด้านการใช้ภาษาจะทำให้เรา สามารถแบ่งประเทศออกได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่ม ประเทศพหุภาษา และกลุ่มประเทศที่ใช้ภาษาเดียว

1. **กลุ่มประเทศพหุภาษา** หรือกลุ่มประเทศที่ใช้ ภาษามากกว่า 2 ภาษาประกอบด้วยประเทศสิงคโปร์ มาเลเซีย บรูไนดารุสซาลาม ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย ภาษาที่ใช้ในประเทศในกลุ่มนี้นั้น สามารถศึกษาได้จาก ตารางต่อไปนี้

ประเทศ	ภาษาที่ใช้
สิงคโปร์	ภาษาอังกฤษ จีน มาเลย์ และทมิฬ
มาเลเซีย	ภาษาอังกฤษ จีน มาเลย์ และทมิฬ
บรูไนดารุสซาลาม	ภาษามาเลย์ อังกฤษ และจีน
ฟิลิปปินส์	ภาษาฟิลิปปินโน อังกฤษ และ ภาษาถิ่น ถึง 170 ภาษา นอกจากนี้ยังมี ต่างประเทศอื่น ๆ ที่ ใช้กันมากในประเทศ ฟิลิปปินส์อีก 8 ภาษา ได้แก่ สเปน จีน ฮกเกี้ยน จีนแต้จิ๋ว อินโดนีเซีย จีนด์ ปัญจาบ เกาหลี และ อาหรับ
อินโดนีเซีย	ภาษาอินโดนีเซีย หรือ Bahasa Indonesia (ซึ่ง มีรากฐานมาจากภาษา มลายู) ภาษาถิ่น ประมาณ 250 ภาษา เช่น ชุนดาและชวา ภาษาอังกฤษ และ ภาษาเพื่อพัฒนา ประเทศ เช่น ภาษาจีน

จะเห็นได้ว่า ประเทศส่วนใหญ่มีภาษามากกว่า 2 ภาษา และยังมีภาษาที่ถือว่าเป็นจุดร่วม หรือภาษาที่ สามารถสื่อสารระหว่างกันได้ เช่น จีน และมาเลย์

2. **กลุ่มประเทศที่ใช้ภาษาเดียว** คือกลุ่มที่มีภาษาประจำชาติและภาษาราชการเพียงภาษาเดียวเท่านั้น ได้แก่ เวียดนาม เมียนมาร์ ลาว กัมพูชา และไทย ประชาชนในกลุ่มนี้อาจจะมีการพูดภาษาอื่นภายในประเทศ แต่จะมีภาษาราชการเพียงภาษาเดียวและภาษาราชการนั้นจะถือเป็นภาษาประจำชาติด้วย ภาษาที่ใช้ในประเทศในกลุ่มนี้นั้น สามารถอธิบายได้ดังตารางต่อไปนี้

ประเทศ	ภาษาราชการ หรือ ภาษาประจำชาติ
เวียดนาม	ภาษาเวียดนาม
เมียนมาร์	ภาษาพม่า
ลาว	ภาษาลาว
กัมพูชา	ภาษาเขมร
ไทย	ภาษาไทย

การใช้ภาษาของประชากรในกลุ่มนี้ จึงมุ่งเน้นไปที่ภาษาประจำชาติเป็นหลัก แต่อย่างไรก็ตาม นอกจากการสอนภาษาประจำชาติหรือภาษาราชการนี้แล้ว ในแต่ละประเทศต่างมีนโยบายให้เรียนภาษาอื่นเพื่อผลประโยชน์ด้านต่าง ๆ ของประเทศ และอาจมีการจัดการศึกษาที่สืบต่อมาจากยุคอาณานิคมในบางประเทศด้วย

จะเห็นได้ว่าทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดในเรื่องการใช้ภาษา แต่ในแต่ละประเทศยังมีจุดแตกต่างกันอีกมากมายในด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษถึงแม้จะมีลักษณะในการใช้ภาษาที่เป็นพหุภาษาหรือภาษาเดียวก็ตาม ในบทความนี้จึงจะอธิบายบริบทของประเทศที่มุ่งสู่การจัดการเรียนการสอนของแต่ละประเทศตามลำดับของกลุ่มที่จัดไว้

1. **การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของประเทศในกลุ่มพหุภาษาในประชาคมอาเซียน**

1.1 **ประเทศสิงคโปร์ (The Republic of Singapore)**

1.1.1 **บริบทด้านการเมืองและสังคม**
ผู้เรียนการสอนภาษาอังกฤษของสาธารณรัฐสิงคโปร์

ในอดีต สิงคโปร์เป็นหนึ่งในประเทศที่แยกตัวอยู่ภายใต้อาณานิคมของหลายประเทศ คืออยู่ภายใต้การปกครองของชาวในศตวรรษที่ 14 ของสยามประเทศในศตวรรษที่ 15 ของโปรตุเกสในตอนปลายศตวรรษที่ 16 ของฮอลันดาในศตวรรษที่ 17 และตกอยู่ภายใต้อาณานิคมอันยาวนานของประเทศอังกฤษตั้งแต่ พ.ศ. 2362 ก่อนประกาศอิสรภาพเมื่อพ.ศ. 2508

ด้วยความหลากหลายทางวัฒนธรรมของคนในชาติ รัฐบาลสิงคโปร์จึงมุ่งเน้นเรื่องการอยู่ร่วมกันของคนหลายเชื้อชาติ และใช้นโยบายการพัฒนาประเทศแบบ Knowledge Based Economy ส่งเสริมศักยภาพของคนให้สามารถแข่งขันได้และกำหนดให้มีการเรียนการสอนแบบ 2 ภาษา และใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ในการเรียนการสอนนั้น ได้จัดให้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาแรก แล้วจึงเรียนภาษาแม่ของตน จนกระทั่งในระดับมัธยมศึกษาจึงจะสามารถเลือกเรียนภาษาที่ 3 คือ ภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน และญี่ปุ่นได้

1.1.2 **ด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ**

ประเทศสิงคโปร์มีนโยบายในการสร้างหลักสูตรสำหรับภาษาอังกฤษโดยเฉพาะ และมีการส่งเสริมให้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง มาตรฐานการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามหลักสูตรของสิงคโปร์นั้นมุ่งเน้นให้นักเรียนมีสมรรถภาพด้านภาษา 3 ด้าน คือ

1. เพื่อการให้ข้อมูลด้านต่าง ๆ (Language for Information)
2. เพื่อการปฏิสัมพันธ์กับคนในสังคม (Language for Social Interaction)

3. เพื่อแสดงความคิดเห็นและแสดงความเป็นอัตลักษณ์ (Language for Literary Response and Expression)

แต่อย่างไรก็ดี ในแต่ละระดับชั้นนั้น มีการมุ่งเน้นเป้าหมายทางภาษาต่างกัน เช่น

ในระดับประถมศึกษา เน้นทักษะการสื่อสารขั้นพื้นฐาน คือ ฟังและพูด

ในระดับมัธยมศึกษา เน้นทักษะการสื่อสารเพื่อการโต้ตอบและเพื่อแสดงความคิดเห็น

ในระดับอุดมศึกษา เน้นทักษะเพื่อการประกอบอาชีพ

ในด้านวิธีการสอนจะใช้หลักสูตรการสอนแบบบูรณาการเน้นความแตกต่างของผู้เรียน วิธีการสอนนั้นจะใช้วิธีการคิดแบบแก้ปัญหาและการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นหลัก

1.1.3 มาตรฐานด้านครูผู้สอน

ภาษาอังกฤษ

ครูผู้สอนภาษาอังกฤษทุกคนในสิงคโปร์ต้องได้รับใบประกอบวิชาชีพครู โดยสถาบันการศึกษานานาชาติ และต้องมีความสามารถสอนได้ทั้งสองภาษา คือ ภาษาอังกฤษและภาษาแม่ กระทรวงศึกษาธิการจะเป็นผู้คัดเลือกตำแหน่งครูทุกตำแหน่ง ทั้งครูในประเทศและครูจากต่างประเทศ

1.2 ประเทศมาเลเซีย (Malaysia)

1.2.1 บริบทด้านการเมืองและสังคม

ผู้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษของประเทศมาเลเซีย

ประเทศมาเลเซียเป็นประเทศเพื่อนบ้านที่ติดต่อกับประเทศไทยทางภาคใต้ ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวเชื้อสายมาเลย์ รอมงมาคือจีนและชนพื้นเมืองตามลำดับ ในอดีตเคยตกอยู่ภายใต้อาณานิคมของประเทศอังกฤษ และได้รับเอกราชเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม

พ.ศ. 2500 ดังนั้น นโยบายหลักของประเทศไทยจึงเป็นนโยบายแบบชาตินิยม เน้นเศรษฐกิจแบบพึ่งตนเอง ในด้านระบบการศึกษาได้รับอิทธิพลโดยตรงจากประเทศอังกฤษ แต่มีการกำหนดว่า ถ้าสถานศึกษาใดที่ไม่ได้สอนด้วยภาษาประจำชาติ คือภาษามลายู จะต้องสอนภาษาประจำชาติเป็นวิชาบังคับอีกหนึ่งวิชา

1.2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

รัฐบาลมาเลเซียกำหนดให้มีการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลเพื่อเป็นการปูพื้นฐาน และจะมาเน้นทักษะด้านการฟังและพูดในระดับประถมศึกษา ส่วนในระดับมัธยมศึกษาเน้นทักษะการอ่านและการเขียน ในระดับอุดมศึกษานั้นจะเน้นความรู้เฉพาะทางเพื่อประกอบอาชีพ การปฏิบัติงานจริง และการค้นคว้าความรู้สู่สากล

1.2.3 มาตรฐานด้านครูผู้สอนภาษาอังกฤษ

รัฐบาลมาเลเซียต้องการยกระดับการสอนวิชาภาษาอังกฤษในฐานะภาษาที่ 2 และยกระดับครูผู้สอนโดยจัดให้มีโครงการปรับปรุงการสอนภาษาอังกฤษร่วมกับสถาบันครุศาสตร์ ชื่อ ESOL Improvement in Public Schools and Teacher Training Institutes เพื่อเตรียมครูและอบรมครูให้มีคุณภาพ

1.3 บรูไนดารุสซาลาม (Brunei Darussalam)

1.3.1 บริบทด้านการเมืองและสังคม

ผู้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษของประเทศบรูไนดารุสซาลาม

ประเทศบรูไนเป็นประเทศขนาดเล็กที่มีความอุดมสมบูรณ์มากประเทศหนึ่งในโลก มีประชากรเพียง 400,000 คนโดยประมาณ ในอดีตเคยตกอยู่ในอาณานิคมของประเทศอังกฤษเป็นเวลา 95 ปี และ

ได้รับเอกราชเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2527 ดังนั้นถึงแม้บรูไนจะเป็นประเทศมุสลิมที่มีภาษาประจำชาติและภาษาราชการเดียวกัน คือภาษามลายู แต่บรูไนมีการใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ 2 ด้วย นอกเหนือจากภาษาถิ่นอื่น ๆ

นโยบายด้านการศึกษาภาษาในประเทศบรูไนนั้นเป็นนโยบายที่มุ่งสร้างความเข้มแข็งให้กับภาษาถิ่นและภาษาประจำชาติของผู้เรียนในระดับประถมศึกษา และมุ่งให้มีการเรียนการสอนภาษาที่ 2 คือภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษา นอกจากนี้ทั้งสองภาษาแล้ว บรูไนยังสนับสนุนการเรียนภาษาที่ 3 ซึ่งเป็นภาษาที่ใช้เพื่อพัฒนาประเทศในระดับอุดมศึกษาและอาชีวศึกษา ได้แก่ ภาษาจีน ฝรั่งเศส และเยอรมัน

1.3.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

ภาษาอังกฤษ

จากนโยบายด้านการศึกษาภาษาของประเทศบรูไนดังที่ได้กล่าวมาแล้ว สามารถสรุปการจัดการเรียนการสอนตามระดับชั้นเรียนของบรูไนได้ตามตารางต่อไปนี้

	Malayu) และภาษาอังกฤษ	ศาสนาอิสลาม	ฝรั่งเศส/จีนกลาง
เกรด 9-11	วิชาภาษามลายู (Bahasa Malayu) และภาษาอังกฤษ	ความรู้ในเรื่องศาสนาอิสลาม	ภาษาอาหรับ/ฝรั่งเศส/จีนกลาง

จากตารางถึงแม้ทุกระดับชั้นจะต้องเรียนภาษาอังกฤษเป็นวิชาบังคับ แต่จำนวนชั่วโมงในการเรียนจะไม่เท่ากัน การจัดการเรียนการสอนเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษนั้น สามารถแบ่งตามระดับการจัดการศึกษาได้ดังนี้

ในเกรด 1-3 ให้เรียนภาษาอังกฤษคู่ขนานกับภาษามลายู

ในเกรด 4-6 ให้เรียนสัปดาห์ละ 10 คาบ คาบละ 30 นาที

ในเกรด 7-8 ให้เรียนสัปดาห์ละ 7 คาบ คาบละ 35 นาที

ในเกรด 9-11 ให้เรียนสัปดาห์ละ 6-8 คาบ คาบละ 35 นาที

ส่วนด้านวิธีการสอนนั้นบรูไนเน้นการสอนภาษาอังกฤษแบบผสมเข้าไปกับเนื้อหาวิชาอื่น (Immersion) และการสอนแบบเน้นเนื้อหา (Content Based Language Education)

1.3.3 มาตรฐานด้านครูผู้สอน

ภาษาอังกฤษ

ครูในบรูไนมีการปรับบทบาทจากผู้ให้ความรู้ไปสู่ผู้สร้างการเรียนรู้บนฐานการจัดการสภาพแวดล้อมสำหรับการเรียนรู้ รัฐบาลได้ส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะครูด้วยการให้ทุนไปพัฒนาศักยภาพที่สาธารณรัฐสิงคโปร์และประเทศอังกฤษเพื่อเพิ่มความสามรถในการสอนภาษาอังกฤษทั้งในลักษณะที่เป็นภาษาที่ 2 และภาษาต่างประเทศ

ระดับชั้น	วิชาบังคับ หรือ วิชาแกน	วิชาบังคับเลือก	วิชาเลือก
เกรด 1-3	วิชาภาษามลายู (Bahasa Malayu) และภาษาอังกฤษ	ความรู้ในเรื่องศาสนาอิสลาม	-
เกรด 4-6	วิชาภาษามลายู (Bahasa Malayu) และภาษาอังกฤษ	ความรู้ในเรื่องศาสนาอิสลาม	-
เกรด 7-8	วิชาภาษามลายู (Bahasa	ความรู้ในเรื่อง	ภาษาอาหรับ/

<p>1.4 สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (Republic of the Philippines)</p> <p>1.4.1 บริบทด้านการเมืองและสังคม</p> <p>สู่การเรียนการสอนภาษาอังกฤษของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์</p>	<p>ระดับชั้น</p>	<p>บทบาทภาษาแม่</p>	<p>บทบาทภาษาฟิลิปปินโน</p>	<p>บทบาทภาษาอังกฤษ</p>
<p>สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ เป็นประเทศที่มีหมู่เกาะมากกว่า 7,000 เกาะ และมีภาษาถิ่นกว่า 170 ภาษา ในอดีตเคยตกอยู่ภายใต้การปกครองของประเทศสเปน 333 ปี ประเทศสหรัฐอเมริกา 50 ปี และประเทศญี่ปุ่น 2-3 ปี ด้วยความหลากหลายของชนเผ่าในหมู่เกาะน้อยใหญ่ในประเทศ ผนวกกับการมีภาษาถิ่นมากมาย ฟิลิปปินส์จึงมีเอกลักษณ์ในการเรียนการสอนภาษาที่ไม่เหมือนชาติอื่นในกลุ่มอาเซียน กล่าวคือ ฟิลิปปินส์จัดนโยบายการเรียนการสอนแบบทวิภาษา โดยบางวิชาจะสอนเป็นภาษาอังกฤษ และบางวิชาจะสอนเป็นภาษาฟิลิปปินโนซึ่งเป็นภาษาประจำชาติ</p>	<p>เกรด 4 เป็นต้นไป</p>	<p>ทุกสาระวิชา</p>	<p>วิชาภาษาฟิลิปปินโนเท่านั้น</p>	<p>ภาษาอังกฤษเท่านั้น</p>
<p>1.4.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ</p> <p>เนื่องจากฟิลิปปินส์เป็นอีกประเทศหนึ่งที่มีความตื่นตัวในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จึงได้วางนโยบายและยุทธศาสตร์การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแบบใหม่ และจะเริ่มใช้ตั้งแต่ พ.ศ. 2555 มุ่งเน้นให้ใช้หลักสูตรแบบ 3 ภาษา คือ ภาษาถิ่นที่เป็นภาษาแม่ ภาษาประจำชาติ คือ ภาษาฟิลิปปินโน และภาษาต่างประเทศ คือภาษาอังกฤษ โดยเพิ่มความเข้มข้นของเนื้อหาภาษาอังกฤษมากขึ้นเรื่อย ๆ เรียกว่าแบบ Spiral Approach ศึกษาบทบาทของการใช้ภาษาแต่ละภาษาในการเรียนการสอนตามตารางต่อไปนี้</p>	<p>เกรด 4-5</p>	<p>หุตุการเรียนการสอนภาษาแม่</p>	<p>ใช้สอนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา จริยศึกษา และกิจกรรมสร้างเสริมบุคลิกภาพ</p>	<p>ใช้สอนสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์</p>
	<p>เกรด 6- 10</p>	<p>-</p>	<p>ใช้สอนสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี พลศึกษา และสุขศึกษา</p>	<p>-</p>

<p>ระดับชั้น</p>	<p>บทบาทภาษาแม่</p>	<p>บทบาทภาษาฟิลิปปินโน</p>	<p>บทบาทภาษาอังกฤษ</p>
<p>เกรด 1 -3</p>	<p>ให้ใช้</p>	<p>ใช้เพื่อสอน</p>	<p>ใช้เพื่อสอน</p>

สำหรับการจัดเวลาเรียนภาษาอังกฤษ

1.5.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

นั้น จะเพิ่มเวลามากขึ้นตามระดับชั้นที่ศึกษา คือ

เกรด 1 จัดให้เรียน วันละ 30 นาที

เกรด 2-3 จัดให้เรียน วันละ 50 นาที

เกรด 4-5 จัดให้เรียนวันละ 2 ชั่วโมง

เกรด 6 จัดให้เรียนวันละ 4 ชั่วโมง

เกรด 7-10 จัดให้เรียนวันละ 4 ชั่วโมง

แต่นอกจากเรียนวิชาภาษาอังกฤษแล้ว ยังให้ใช้ภาษาอังกฤษในการเรียนการสอนวิชาอื่น ๆ ด้วย

1.4.3 มาตรฐาน ด้าน ครูผู้สอน

ภาษาอังกฤษ

ครูผู้สอนทุกคนและทุกระดับชั้นจะควบคุมมาตรฐานด้วยจรรยาบรรณวิชาชีพ และต้องได้ใบประกอบวิชาชีพครูของฟิลิปปินส์ ซึ่งนโยบายนี้รวมถึงครูชาวต่างชาติด้วย

1.5 สาธารณรัฐอินโดนีเซีย (Republic of Indonesia)

1.5.1 บริบทด้านการเมืองและสังคม
สู่การเรียนการสอนภาษาอังกฤษของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

อินโดนีเซียเป็นประเทศที่เป็นหมู่เกาะที่ใหญ่ที่สุดในโลก และมีภาษาถิ่นประมาณ 250 ภาษา เป็นประเทศที่มีความเจริญรุ่งเรืองมาช้านาน แต่ใน พ.ศ. 2485 ต้องตกอยู่ภายใต้อาณานิคมของประเทศเนเธอร์แลนด์ประมาณ 301 ปี และด้วยความที่ต้องอยู่ภายใต้การปกครองของต่างชาติเป็นเวลานานจึงต้องการอิสรภาพไม่ขึ้นอยู่กับชาติใดอีกต่อไป กอปรกับการที่ต้องการสร้างประเทศให้เป็นหนึ่งเดียวภายใต้คำขวัญ “ประเทศเดียว ชาติเดียว ภาษาเดียว” ดังนั้น ในด้านภาษาอินโดนีเซียจึงกำหนดให้ภาษาอินโดนีเซีย (Bahasa Indonesia) เป็นภาษาประจำชาติ ส่วนด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้น ถูกจัดให้มีความสำคัญเป็นอันดับ 3 รองจากภาษาถิ่นและภาษาประจำชาติ

ภาษาอังกฤษ

จากนโยบายของประเทศทำให้การจัดลำดับความสำคัญของการเรียนการสอนภาษาในอินโดนีเซียมีลักษณะดังนี้

ระดับประถมศึกษา ให้จัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นที่ภาษาถิ่น ได้แก่ ภาษาชุนดา และภาษาชวา รวมถึงภาษาประจำชาติด้วย

ระดับมัธยมศึกษา ให้จัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ 2

ระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา ให้จัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นที่ภาษาต่างประเทศอื่น ๆ เพื่อสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาประเทศ ได้แก่ ภาษาจีน ฝรั่งเศส และเยอรมัน

ด้านวิธีสอนนั้น ในอินโดนีเซียมีวิธีการสอนที่หลากหลาย แต่วิธีการสอนหนึ่งซึ่งโดดเด่นมากคือ Genre Based Approach หรือการสอนแบบอรรถลักษณะ ซึ่งเป็นแนวการสอนจากประเทศออสเตรเลีย มีจุดเน้นคือ การใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายจากบริบทที่ต่างกันตามกาลเทศะ สังคม และชุมชน

1.5.3 มาตรฐาน ด้าน ครูผู้สอน

ภาษาอังกฤษ

ปัญหาใหญ่ของอินโดนีเซียคือ การขาดแคลนครูผู้สอน ส่วนจุดเด่นทางด้านครูผู้สอนในอินโดนีเซียก็คือเรื่อง “ความเชื่อ” ครูในอินโดนีเซียมีความเชื่อว่า สื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีที่สร้างขึ้นมานั้นมีประสิทธิภาพมากกว่าครูเจ้าของภาษา ดังนั้น ในการแก้ปัญหาเรื่องการขาดแคลนครู รัฐบาลจึงจัดงบประมาณจำนวนมากในการผลิตสื่อเพื่อสอนภาษาต่างประเทศมากกว่าที่จะให้ครูชาวต่างชาติมาสอนครูที่สอนภาษาอังกฤษจึงมักเป็นชาวอินโดนีเซียเท่านั้น และจัดให้มีหลักสูตรพัฒนาวิชาชีพครู เรียกว่า Teacher Professional Development Program โดยกระทรวง

ศึกษาธิการ ได้อนุญาตให้อาจารย์ที่สอนในระดับอุดมศึกษาเป็นผู้ฝึกสอนครูภาษาอังกฤษตามหลักสูตรนี้

2. การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของประเทศในกลุ่มภาษาเดียวในประชาคมอาเซียน

2.1 สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (The Socialist Republic of Vietnam)

2.1.1 บริบทด้านการเมืองและสังคม ผู้เรียนการสอนภาษาอังกฤษของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

เวียดนามเป็นอีกประเทศที่มีวัฒนธรรมอันหลากหลาย เนื่องจากการเข้ามาของคนต่างชาติหลากหลายเชื้อชาติ ในอดีตประเทศเวียดนามเคยอยู่ภายใต้การปกครองอันยาวนานของจีนและฝรั่งเศส ในระหว่างที่อยู่ภายใต้การปกครองของฝรั่งเศสนั้นมีการส่งเสริมการศึกษาและวัฒนธรรมฝรั่งเศสให้แพร่หลายในเวียดนาม

ดังนั้น การเข้ามาของคนจีนและฝรั่งเศสได้ส่งผลต่อการใช้ภาษาในประเทศเวียดนามอย่างเห็นได้ชัด ถึงแม้ประเทศเวียดนามจะใช้ภาษาเวียดนามเป็นภาษาราชการ แต่ก็มีคำยืมจากภาษาจีน ในด้านระบบการเขียนของภาษาเวียดนามนั้น แต่เดิมใช้ตัวเขียนจีนที่เรียกว่า "จื๋อญูอ" ต่อมาชาวเวียดนามได้พัฒนาตัวเขียนจีนเพื่อใช้เขียนภาษาเวียดนาม เรียกว่า "อักษรจื๋อโนม" จากนั้นจึงมีการพัฒนาใช้ตัวอักษรโรมันที่พัฒนาขึ้นโดยมิชชันนารีชาวฝรั่งเศสและใช้มาจวบจนในปัจจุบัน ในด้านภาษาอังกฤษนั้นเริ่มมีการเรียนการสอนตั้งแต่อยู่ภายใต้การปกครองของฝรั่งเศส โดยมีกรอบสนับสนุนให้เรียนภาษาอังกฤษควบคู่กับภาษาฝรั่งเศสด้วย

2.1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

เวียดนามสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ โดยให้ความสำคัญกับภาษาอังกฤษเป็นที่ 2 รองจากภาษาเวียดนาม หลักสูตรที่ใช้สอนเน้นแบบใช้เนื้อหาเป็นฐาน (Content Based Language Education) และจะจัดเวลาเรียนและเน้นความสำคัญของการเรียนภาษาอังกฤษในแต่ละระดับชั้นต่างกันดังนี้

ระดับปฐมวัย ไม่กำหนดให้เรียนภาษาอังกฤษในหลักสูตร แต่จะมีการร้องเพลงและทำกิจกรรมภาษาอังกฤษ

ระดับประถมศึกษา กำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นวิชาบังคับ นักเรียนจะเรียนสัปดาห์ละ 4 คาบ คาบละ 35 นาที และจะเน้นทักษะด้านการฟังและพูด

ระดับมัธยมศึกษาแบ่งออกเป็นระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปีที่ 1-4 จัดให้เรียนภาษาอังกฤษเป็นจำนวน 3/3/3/2 คาบต่อสัปดาห์ตามลำดับ ส่วนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจัดให้เรียน 3 คาบต่อสัปดาห์ และจะ

ระดับมหาวิทยาลัย มีการกำหนดให้เรียนวิชาภาษาอังกฤษไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของหน่วยกิตที่ต้องเรียนทั้งหมดจะเน้นทักษะการสื่อสารและทางวิชาการเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนนำไปใช้ต่อยอดในการเรียนระดับสูง และให้สามารถนำภาษาอังกฤษไปใช้ในการสัมมนาเชิงวิชาการและการประชุมนานาชาติต่าง ๆ ได้

ในด้านวิธีการสอนนั้น จะใช้หลักสูตรที่เน้นการสื่อสารตามนโยบายด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระยะยาว 10 ปี คือ “Teaching and learning foreign languages in the National Former Educational System in the period of 2008-2020”

2.1.3 มาตรฐานด้านครูผู้สอนภาษาอังกฤษ

เนื่องจากการขาดแคลนครู ดังนั้น เวียดนามจึงสนับสนุนให้มีการพัฒนาสมรรถนะครูโดยใช้เกณฑ์ของประเทศยุโรป (Common European Framework of Reference for Language) เป็นหลัก โดยมีเป้าหมายว่าครูผู้สอนภาษาอังกฤษต้องผ่านเกณฑ์มาตรฐานครูผู้สอนภาษาอังกฤษและมีประสบการณ์การสอนภาษาต่างประเทศมาก่อน

2.2 สหภาพเมียนมาร์ (Union of Myanmar)

2.2.1 บริบทด้านการเมืองและสังคม

ผู้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษของสหภาพเมียนมาร์

เมียนมาร์เป็นประเทศเพื่อนบ้านที่อยู่ใกล้ประเทศไทยเรามาก โดยมีอาณาเขตติดต่อกันทางทิศตะวันออก ในประวัติศาสตร์เมียนมาร์เคยตกเป็นอาณานิคมของประเทศอังกฤษประมาณ 60 ปี การเข้ามาของอังกฤษนั้นมีนัยในด้านการขยายตัวทางการค้า การขยายตัวของแหล่งปลูกข้าว และทรัพยากร และมีการเปิดเส้นทางเข้าเข้าสู่ประเทศจีนผ่านเมียนมาร์ ในช่วงเวลา 60 ปีที่อยู่ภายใต้การปกครองของประเทศอังกฤษนั้น ระบบการเรียนการสอนของเมียนมาร์จึงเป็นระบบอังกฤษและมีการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียน แต่หลังจากยุคสิ้นสุดอาณานิคม เมียนมาร์ได้ปฏิรูประบบของประเทศใหม่ มีการปิดโรงเรียนที่เป็นของมิชชันนารีให้กลับมาเป็นโรงเรียนของรัฐตามเดิม และให้มีการใช้ภาษาพม่าในการเรียนการสอนเท่านั้น ต่อมาใน พ.ศ. 2524 ภาษาอังกฤษกลับมามีบทบาทอีกครั้ง มีการนำกลับมาสอนในโรงเรียน และถูกกำหนดให้เป็นสื่อการสอนในสายวิชาวิทยาศาสตร์และเศรษฐศาสตร์ ทั้งในระดับโรงเรียนและมหาวิทยาลัย

2.2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

เมียนมาร์มีการกำหนดให้จัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนนั้น เมียนมาร์มีการตื่นตัวขึ้นมาก

และมีวิสัยทัศน์ที่จะสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ขึ้นโดยมีการวางแผนระยะยาวถึง 30 ปี และมีแผนระยะสั้น 4 ปี เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา โดยมีเป้าหมายจะยกระดับมาตรฐานการศึกษาตั้งแต่นั้นพื้นฐานจนถึงขั้นอุดมศึกษา ในการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการปรับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้มากขึ้นกว่าเดิมดังนี้

ระดับประถมศึกษา 5 ปี (อนุบาล 1 ปี และประถมศึกษา 4 ปี) ให้เรียนวิชาภาษาอังกฤษสัปดาห์ละ 4 คาบ คาบละ 30 นาที

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 4 ปี (ม. 5- ม.8) ให้เรียนวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นเป็น 6 คาบต่อสัปดาห์

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 2 ปี (ม.9- ม.10) ให้เรียนวิชาภาษาอังกฤษ 5 คาบ แต่ให้มียุทธศาสตร์เพิ่มเติม โดยแต่ละกลุ่มวิชาเลือกจะมีวิชาภาษาอังกฤษรวมอยู่ด้วยในทุกกลุ่ม

ด้านวิธีการสอนภาษาอังกฤษนั้น แต่เดิมจุดอ่อนของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของเมียนมาร์คือ การเน้น การท่องจำ เมื่อมีการเข้ามาของประชาคมอาเซียนทำให้เมียนมาร์เปลี่ยนแปลงนโยบายการเรียนการสอนใหม่ให้เป็นแบบนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (student- Centered) และให้นักเรียนได้มีโอกาสปฏิบัติจริง โดยเน้นที่การเรียนภาษาเพื่อการใช้ประโยชน์

2.2.3 มาตรฐานด้านครูผู้สอนภาษาอังกฤษ

เมียนมาร์นั้น ได้มีนโยบายให้พัฒนาการฝึกหัดครูตั้งแต่ พ.ศ. 2541 โดยให้ครูทุกคนเรียนภาษาอังกฤษและวิธีสอนภาษาอังกฤษ และให้มีการฝึกสอนภาษาอังกฤษอย่างน้อย 64 ชั่วโมงต่อภาคเรียนเป็นเวลา 1 ปี แต่ถ้าจะสอนในระดับมัธยมศึกษาต้องมีชั่วโมงการฝึกสอนเพิ่มขึ้น โดยจะต้องเข้าฝึกอบรมวิชา English Proficiency และวิชาสมรรถนะภาษาอังกฤษ รวมทั้งวิธีสอนวิชาภาษาอังกฤษด้วย

2.3 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

(สปป.ลาว) (The Lao People's Democratic Republic/
Lao PDR)

2.3.1 บริบทด้านการเมืองและสังคม ผู้เรียนการสอนภาษาอังกฤษของสปป.ลาว

ประเทศลาวเป็นอีกหนึ่งประเทศที่ไม่เคยตกอยู่ภายใต้อาณานิคมของประเทศอังกฤษ แต่ตกอยู่ภายใต้การปกครองของประเทศฝรั่งเศส และได้รับเอกราชสมบูรณ์ใน พ.ศ. 2496 ในประเทศลาวไม่มีนโยบายเรื่องการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เด่นชัด แต่คนลาวกลับสามารถพูดภาษาอังกฤษได้เนื่องจากสาเหตุใหญ่ 2 ประการดังนี้

1. รัฐบาลให้สิทธิศึกษาธิการเขตหรือศึกษาธิการแขวงในการพิจารณาใบอนุญาตให้เอกชนจัดตั้งโรงเรียนสอนภาษาต่างประเทศโดยไม่มีเงื่อนไข ดังนั้นจึงมีโรงเรียนภาษาของเอกชนอยู่ทั่วไปในเขตเมือง

2. มีการช่วยเหลือจากองค์กรระหว่างประเทศในด้านภาษา ดังนั้นจึงมีมูลนิธิต่าง ๆ เข้าไปสอนภาษาที่ประเทศลาวมากมาย

2.3.2 ในด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

ประเทศลาวไม่มีการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอย่างชัดเจน แต่จัดให้มีการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ในปัจจุบันหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในลาวนั้นเน้นแบบใช้เนื้อหาเป็นฐาน (Content Based Language Education) และยังคงใช้วิธีการบรรยาย แต่ขณะนี้กล่าวถึงปรับปรุงหลักสูตรใหม่ คาดว่าจะแล้วเสร็จภายใน 3 ปี และจะมุ่งเน้นวิธีการสอนเพื่อการสื่อสาร

2.3.3 มาตรฐานด้านครูผู้สอนภาษาอังกฤษ

ด้านนี้ยังคงเป็นปัญหาในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของประเทศลาว เพราะส่วนใหญ่ครูจะไม่มีวุฒิทางด้านภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะโรงเรียนในเขตชนบท จึงมีนโยบายที่จะพัฒนาครูให้มีวุฒิทางครุศาสตร์โดยเฉพาะขึ้น

2.4 ราชอาณาจักรกัมพูชา (Kingdom of Cambodia)

2.4.1 บริบทด้านการเมืองและสังคม ผู้เรียนการสอนภาษาอังกฤษของราชอาณาจักรกัมพูชา

กัมพูชาเป็นหนึ่งในประเทศเพื่อนบ้านของประเทศไทย โดยมีพรมแดนทิศตะวันตกติดต่อกัน เนื่องจากในอดีตกัมพูชาเคยตกเป็นอาณานิคมของประเทศฝรั่งเศส ในกลางคริสต์ศตวรรษที่ 19 กัมพูชาและได้รับเอกราชใน พ.ศ. 2496 ดังนั้น นอกจากการเรียนการสอนภาษาเขมรแล้วนักเรียนกัมพูชาจะต้องเรียนภาษาฝรั่งเศสและภาษาอังกฤษด้วยแม้กระทั่งในปัจจุบัน แต่ในความนิยมแล้ว นักเรียนชาวกัมพูชาจะนิยมเรียนภาษาอังกฤษมากกว่าภาษาฝรั่งเศส

2.4.2 ในด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

เนื่องจากประเทศกัมพูชาไม่มีนโยบายที่ชัดเจนในด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ แต่มีการจัดให้เรียนในการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของประเทศกัมพูชาเริ่มเรียนในระดับประถมศึกษาเกรด 5-6 หรือมัธยมศึกษาตอนต้น ขึ้นอยู่กับโรงเรียน โดยให้เลือกเรียนระหว่างภาษาอังกฤษหรือภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาต่างประเทศ และให้มีชั่วโมงการเรียนการสอนเท่ากับการเรียนวิชาภาษาเขมร สำหรับระดับมัธยมปลายให้เรียนเลือกเรียนภาษาอังกฤษหรือภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาต่างประเทศเช่นเดิม แต่มีการระบุให้เรียน 4 คาบต่อสัปดาห์เท่านั้น

กระทรวงศึกษาธิการยังได้ตั้งเป้าหมายให้นักเรียนที่จบระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกคนต้องสามารถสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษได้ และสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อค้นคว้าหาความรู้จากสื่อต่างๆ โดยเฉพาะสื่ออินเทอร์เน็ต โดยมีภารกิจผลักดันนโยบายหลายประการเกี่ยวกับครู เช่น สร้างศูนย์อำนวยความสะดวกที่ให้ครูผู้เป็นเจ้าของภาษาที่เป็นอาสาสมัครจากประเทศที่พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่มาสอน มีการพัฒนารูปแบบการสอนให้เป็นแบบบูรณาการ เช่น ให้มีการสอนภาษาอังกฤษในวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ดังนั้น วิธีการสอนภาษาอังกฤษในยุคปัจจุบันจึงเน้นเรื่องการใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น โดยเฉพาะภาษาอังกฤษระดับสื่อสาร การฟังและพูด เพื่อให้สามารถสื่อสารกับชาวต่างชาติที่เข้ามาในประเทศ ทั้งที่มาท่องเที่ยว เป็นเพื่อนร่วมงาน และเป็นลูกค้าชาติอาเซียนได้ในอนาคต

2.5.3 ด้านครูผู้สอนภาษาอังกฤษ

ประเทศไทยมีปัญหาเรื่องการขาดแคลนครูที่ตรงวุฒิเช่นเดียวกับชาติอื่น แต่เพื่อการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ประเทศไทยมีนโยบายสนับสนุนให้เพิ่มความสามารถของครูภาษาอังกฤษ โดยในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูและเครือข่ายครูผู้สอนภาษาอังกฤษผ่านศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ (ERIC) และมีโครงการอบรมครูภาษาอังกฤษเพื่อให้ครูยุคใหม่สื่อสารเป็นภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการจัดตั้งโครงการจัดอบรมครูทั่วประเทศให้เพื่อให้ครูมีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้งในการสื่อสารและการเรียนการสอน โดยจะดำเนินการกิจกรรมตามโครงการร่วมกับสถานทูตองค์กรต่างประเทศ หรือตัวแทนจากสถาบันภาษาเข้าร่วม เช่น AUA และ British Council

นอกจากจะให้ครูใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารแล้ว ยังมุ่งเน้นให้ครูสามารถนำภาษาอังกฤษ

ที่ได้จากการอบรมไปสอนวิชาต่างๆ รวมทั้งสาขาเฉพาะทางด้วย เช่น ศัพท์ช่างของนักเรียนอาชีวศึกษา

สรุป

จากการศึกษารับบริบททางการใช้ภาษาของประเทศและการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของประเทศทั้ง 2 กลุ่ม สามารถสรุปได้ดังนี้

1. สำหรับด้านการจัดการเรียนการสอนนั้นขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละประเทศ แต่โดยส่วนใหญ่ประเทศทั้ง 2 กลุ่มมีนโยบายในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่ชัดเจนและมีการจัดการเรียนการสอนตามนโยบายและบริบทประเทศของตน ยกเว้นกัมพูชาและลาวที่ไม่มีนโยบายที่เด่นชัดเรื่องนี้ ในด้านการจัดการเรียนการสอนนั้น ประเทศในกลุ่มแรกส่วนใหญ่จัดให้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ 2 ยกเว้นอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ ส่วนในกลุ่มที่ 2 ทุกประเทศจัดให้มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ปัญหาใหญ่ที่เกือบทุกประเทศประสบเหมือนกันในการจัดการเรียนการสอนคือเรื่องการขาดแคลนครูผู้สอนที่มีวุฒิภาษาอังกฤษ ซึ่งแต่ละประเทศมีวิธีการแก้ปัญหาต่างกัน ขึ้นอยู่กับบริบทและความเชื่อของประเทศ มีการกำหนดมาตรฐานครู การจัดอบรมภาษาอังกฤษ การจ้างครูชาวต่างชาติ และการใช้สื่อภาษาอังกฤษเข้ามาแทน ด้านวิธีการสอน ส่วนใหญ่เน้นที่เนื้อหา (Content Based) แต่เพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน หลายประเทศจึงพยายามปรับเปลี่ยนให้เน้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารเพิ่มมากขึ้น

2. สำหรับการเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในด้านการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น กลุ่มพหุภาษา คือประเทศสิงคโปร์ มาเลเซีย บรูไน ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย จัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่ไม่น่าเป็นห่วงเพราะประเทศในกลุ่มนี้มีภาษาที่ใช้อยู่ในประเทศมากกว่า 2 ภาษาขึ้นไป และคนในชาติสามารถสลับใช้ไปมาระหว่างภาษาอังกฤษ ภาษาถิ่นและ

ภาษาราชการของประเทศตนได้ รวมถึงภาษาที่มีการใช้ร่วมกัน คือภาษามลายูและภาษาจีน โดยเฉพาะภาษาจีน ซึ่งนับว่าเป็นภาษาที่สำคัญมากเนื่องจากมีประชากรในโลกพูดได้มากที่สุดภาษาหนึ่ง ส่วนกลุ่มที่มีการใช้ภาษาเดียวกันนั้นขึ้นอยู่กับความตื่นตัวของคนในชาติ เวียดนามและเมียนมาร์เป็นประเทศที่มีความตื่นตัวในการเข้าร่วมประชาคมอาเซียนสูง และเริ่มมีการเรียนภาษาอังกฤษกันมากขึ้น รวมถึงภาษาต่างประเทศและภาษาเพื่อนบ้าน สำหรับประเทศไทยนั้นเริ่มมีความตื่นตัวมากขึ้นหลังจากที่ได้มีการประกาศโครงการ English Speaking Year 2012 นอกจากนี้หน่วยงานรัฐบาลแล้วมีหน่วยงานเอกชนมาผนึกกำลังจัดโครงการอบรมภาษาอังกฤษมากขึ้น โดยมุ่งเน้นไปที่ผู้ประกอบการเป็นกลุ่มแรก เช่น คนขับแท็กซี่ ร้านค้า ร้านอาหาร ฯลฯ

บรรณานุกรม

ฉันทนา จันท์บรรจง (2555) *การศึกษาเปรียบเทียบ*

นโยบายและยุทธศาสตร์การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ของประเทศในกลุ่มอาเซียนบวกสาม และข้อเสนอเพื่อการประยุกต์ใช้กับประเทศไทย โครงการความร่วมมือระหว่างสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและมหาวิทยาลัยนเรศวร

_____ (2555) *การศึกษานโยบายและยุทธศาสตร์การ*

ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของประเทศในกลุ่มอาเซียนบวกสาม:

กรณีศึกษาประเทศฟิลิปปินส์ โครงการความร่วมมือระหว่างสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและมหาวิทยาลัยนเรศวร

ทักษ์ อดุมรัตน์ (2555) *การศึกษานโยบายและ*

ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ของประเทศในกลุ่มอาเซียนบวกสาม: กรณีศึกษาประเทศมาเลเซีย

โครงการความร่วมมือระหว่างสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ภาณุวัฒน์ กักคิงส์ (2555) *การศึกษานโยบายและยุทธศาสตร์การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของประเทศในกลุ่มอาเซียนบวกสาม: กรณีศึกษาประเทศบรูไน คารุชลา ม* โครงการความร่วมมือระหว่างสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและมหาวิทยาลัยนเรศวร

วรินทร์ บุญยิ่ง (2555) *การศึกษานโยบายและยุทธศาสตร์การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ของประเทศในกลุ่มอาเซียนบวกสาม: กรณีศึกษาประเทศเวียดนาม* โครงการความร่วมมือระหว่างสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและมหาวิทยาลัยนเรศวร

_____ *การศึกษานโยบายและยุทธศาสตร์การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ของประเทศในกลุ่มอาเซียนบวกสาม: กรณีศึกษาประเทศสิงคโปร์* โครงการความร่วมมือระหว่างสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและมหาวิทยาลัยนเรศวร

วิรัช นิยมธรรม (2555) *การศึกษานโยบายและยุทธศาสตร์การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ของประเทศในกลุ่มอาเซียนบวกสาม: กรณีศึกษาประเทศเมียนมาร์* โครงการความร่วมมือระหว่างสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและมหาวิทยาลัยนเรศวร

สมาน อิศวภูมิ (2555) *การศึกษานโยบายและยุทธศาสตร์การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ของประเทศในกลุ่มอาเซียนบวกสาม: กรณีศึกษาประเทศสาธารณรัฐ*

ประชาธิปไตยประชาชนลาว โครงการความ

ร่วมมือระหว่างสำนักงานเลขาธิการสภา

การศึกษาและมหาวิทยาลัยนเรศวร

_____. (2555) *การศึกษานโยบายและยุทธศาสตร์การ*

ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

ของประเทศในกลุ่มอาเซียนบวกสาม:

กรณีศึกษาประเทศกัมพูชา โครงการความ

ร่วมมือระหว่างสำนักงานเลขาธิการสภา

การศึกษาและมหาวิทยาลัยนเรศวร

ศุกัญญา เข็มซ้อย (2555) *การศึกษานโยบายและ*

ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการเรียนการสอน

ภาษาต่างประเทศ ของประเทศในกลุ่มอาเซียน

บวกสาม: กรณีศึกษาประเทศไทย โครงการ

ความร่วมมือระหว่างสำนักงานเลขาธิการสภา

การศึกษาและมหาวิทยาลัยนเรศวร